

ΘΕΜΑ: Συμπληρωματική πρόταση για την αναθεώρηση του Συντάγματος

1. Η συμπληρωματική πρόταση αναφέρεται στις διατάξεις του Συντάγματος που ρυθμίζουν τις διεθνείς σχέσεις της χώρας και τη θέση του διεθνούς δικαίου στην έννομη τάξη.

2. Το κείμενο αποτελείται από: α) σύντομη εισαγωγή, β) τις αναθεωρητέες διατάξεις και την κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να τροποποιηθούν, γ) σχόλια για επιμέρους ζητήματα και δ) το κείμενο των προς αναθεώρηση διατάξεων. Στην πρόταση που θα προωθήσει η Κυβέρνηση θα περιληφθούν μόνον τα υπό α' και β' μέρη.

3. Η συμπληρωματική πρόταση αποτελεί προϊόν επεξεργασίας του Επιστημονικού Συμβουλίου του Υπουργείου των Εξωτερικών. Με το περιεχόμενό της είναι σύμφωνα όλα τα μέλη του.

Αθήνα, 22 Μαΐου 1997

Dis.A/OIT/diethnissxesis.doc./21.5.97/p1-5/md

**ΕΠΙΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Συμπληρωματική πρόταση για την αναθεώρηση του Συντάγματος

I.

Κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 1975 διατηρήθηκαν άθικτες οι διατάξεις που κατά βάση ρυθμίζουν τις διεθνείς σχέσεις της χώρας (άρθρο 36). Ο συντακτικός νομοθέτης περιορίσθηκε, με τις καινοτόμες διατάξεις του άρθρου 28, αφενός να ρυθμίσει με πρωτοποριακό τρόπο την ισχύ και την εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου στην ελληνική έννομη τάξη (παρ. 1) και αφετέρου να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της χώρας σε υπερεθνικές οργανώσεις (παρ. 2) ή την αποδοχή περιορισμών στην άσκηση της εθνικής κυριαρχίας (παρ. 3).

Πολλές επιμέρους διατάξεις του άρθρου 36 ανταποκρίνονται στα δεδομένα του περασμένου αιώνα, δεν εκφράζουν τις σύγχρονες συνθήκες και δεν αντιστοιχούν στη δομή και τις αρχές του ισχύοντος διεθνούς δικαίου. Ενόψει της προγραμματιζόμενης αναθεώρησης του Συντάγματος θα ήταν γι' αυτό ευκαταία η αναθεώρηση των σχετικών διατάξεων, ώστε να ευθυγραμμισθούν με τις εξελίξεις που γνώρισε μεταπολεμικά η διεθνής κοινωνία. Με την ευκαιρία αυτή θα μπορούσαν να διευκρινισθούν και να διαρρυθμισθούν αρκετοί ορισμοί του άρθρου 28 παρ. 1. Η προβολή και άλλων σημείων στην πρόταση εξηγείται από λόγους συστηματικής συνοχής και δικαιοτεχνικής αρτιότητας.

II.

Άρθρο 28 παρ. 1 : Προτείνεται η αναθεώρηση της διάταξης, ώστε να εναρμονισθεί το περιεχόμενό της με τις σύγχρονες εξελίξεις του διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 36 παρ. 1 : Προτείνεται η αναθεώρηση της διάταξης, προκειμένου επίσης να εναρμονισθεί με τις σύγχρονες εξελίξεις του διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 36 παρ. 2 : Προτείνεται η αναθεώρηση της παραγράφου 2, ώστε η διατύπωσή της να απλοποιηθεί και να εναρμονισθεί με τις σύγχρονες εξελίξεις του διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 36 παρ. 3 και 4 : Καταργούνται οι σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 72 παρ. 1 : Αναθεωρείται η διάταξη, ώστε να καταστεί δυνατή η κύρωση διεθνών συνθηκών όχι μόνο από την Ολομέλεια αλλά και από άλλους σχηματισμούς της Βουλής.

Άρθρο 100 παρ. 1 (στ) : Αναθεωρείται η διάταξη, ώστε να εναρμονισθεί με την νέα διατύπωση του άρθρου 28 παρ. 1 ως προς τον προσδιορισμό των κανόνων του διεθνούς δικαίου.

III.

Ειδικότερα σημεία

Άρθρο 28 παρ. 1 :

1. Αντικαθίσταται ο όρος “επικύρωση” με τον όρο “κύρωση”.
2. Οι κατηγορίες των κανόνων του διεθνούς δικαίου που αναφέρονται στη διάταξη προσδιορίζονται σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 38 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου.
3. Υιοθετείται ο όρος “διεθνής συμφωνία” αντί του όρου “διεθνής σύμβαση”.
4. Διαγράφεται η περί “αμοιβαιότητας” ρήτρα.

Άρθρο 36 παρ. 1 :

1. Καταργείται ο ορισμός περί κηρύξεως πολέμου.

2. Ο Πρόεδρος δεν “συνομολογεί” αλλά “επικυρώνει” τις διεθνείς συμφωνίες.
3. Αντικαθίσταται η ενδεικτική αναφορά των συνθηκών με τον γενικής εμβέλειας όρο “διεθνείς συμφωνίες”.

ΚΡΑΤΕΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ

ΑΡΓΥΡΗΣ ΦΑΤΟΥΡΟΣ

Dis.A/OIT/diethnissxesis.doc./21.5.97/p1-5/md

ΟΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Άρθρο 28

1. Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Η εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς τελεί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

Άρθρο 36

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, με τήρηση οπωσδήποτε των ορισμών του άρθρου 35 παράγραφος 1, εκπροσωπεί διεθνώς το κράτος, κηρύσσει πόλεμο, συνομολογεί συνθήκες ειρήνης, συμμαχίας, οικονομικής συνεργασίας και συμμετοχής σε διεθνείς οργανισμούς ή ενώσεις και τις ανακοινώνει στη Βουλή, με τις αναγκαίες διασαφήσεις, όταν το συμφέρον και η ασφάλεια του Κράτους το επιτρέπουν.

2. Οι συνθήκες για εμπόριο, φορολογία, οικονομική συνεργασία και συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς ή ενώσεις, και όσες άλλες περιέχουν παραχωρήσεις για τις οποίες, σύμφωνα με άλλες διατάξεις του Συντάγματος, τίποτε δεν μπορεί να οριστεί χωρίς νόμο, ή οι όποιες επιβαρύνουν ατομικά τους Έλληνες, δεν ισχύουν χωρίς τυπικό νόμο που τις κυρώνει

3. Μυστικά άρθρα συνθήκης δεν μπορούν ποτέ να ανατρέψουν τα φανερά.

4. Η κύρωση διεθνών συνθηκών δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης κατά το άρθρο 43 παράγραφοι 2 και 4.

Άρθρο 72

1. Στην Ολομέλεια της Βουλής συζητούνται και ψηφίζονται ο Κανονισμός της, νομοσχέδια και προτάσεις νόμων για την εκλογή βουλευτών, για τα θέματα των άρθρων 3, 13, 27, 28 και 36 παράγραφος 1,

Άρθρο 100

1. Συνιστάται Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο στο οποίο υπάγονται :

.....στ) Η άρση της αμφισβήτησης για το χαρακτηρισμό κανόνων του διεθνούς δικαίου ως γενικά παραδεγμένων κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 28.

Dis.A/OIT/diethnissxesis.doc./21.5.97/p1-5/md